

NJË VËSHTRIM MBI TREGUESIT E ZHVILLIMIT EKONOMIK TË SHQIPËRISË

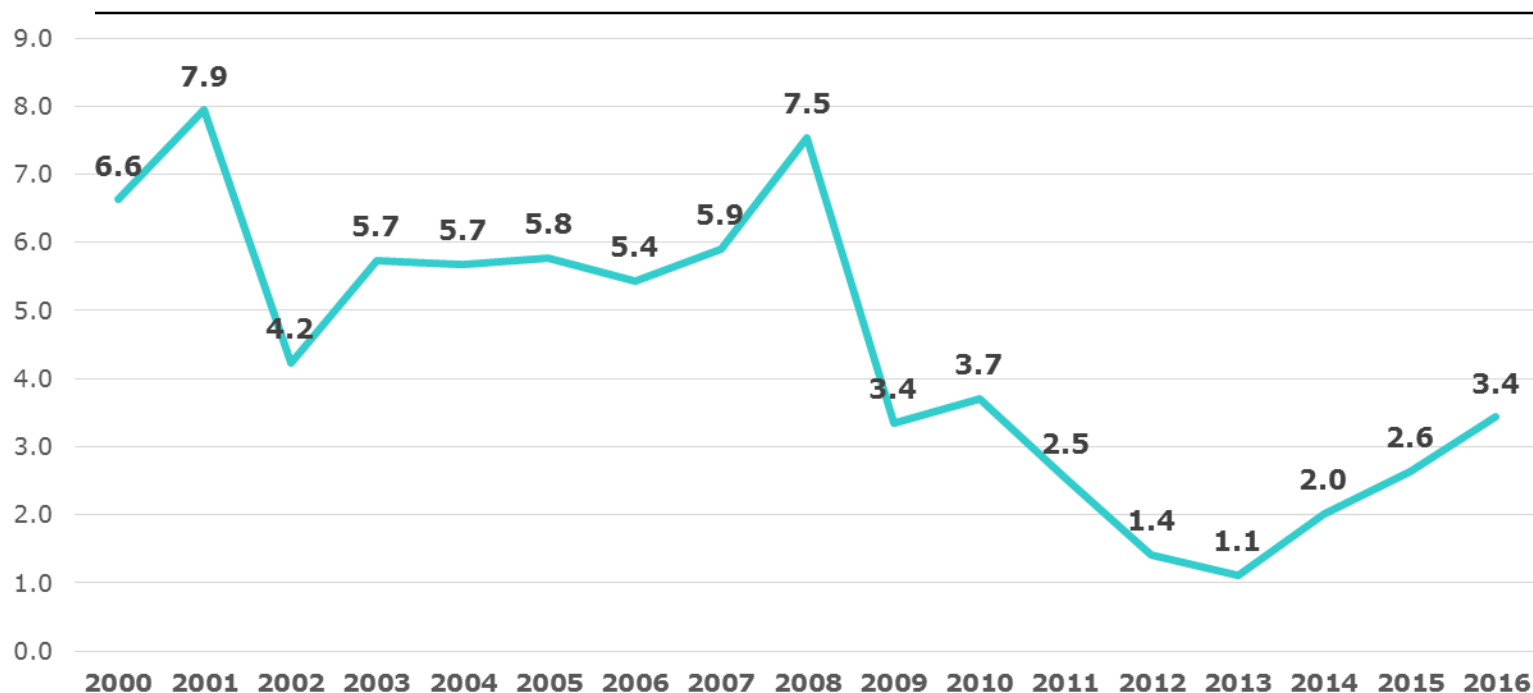
SEKRETARIATI I KËSHILLIT TË INVESTIMEVE
KORRIK, 2016

Shënim: Materiali është vetëm një përmbledhje e disa nga treguesve kryesore dhe nuk përfaqëson opinionet apo pikëpamjet e Sekretariatit dhe Këshillit të Investimeve.

Të dhënat e përdorura në prezantim janë gjeneruar nga databazat e faqeve zyrtare të Institutit Shqiptar të Statistikave, Bankës së Shqipërisë, Bankës Botërore, Fondit Monetar Ndërkombëtar, etj.

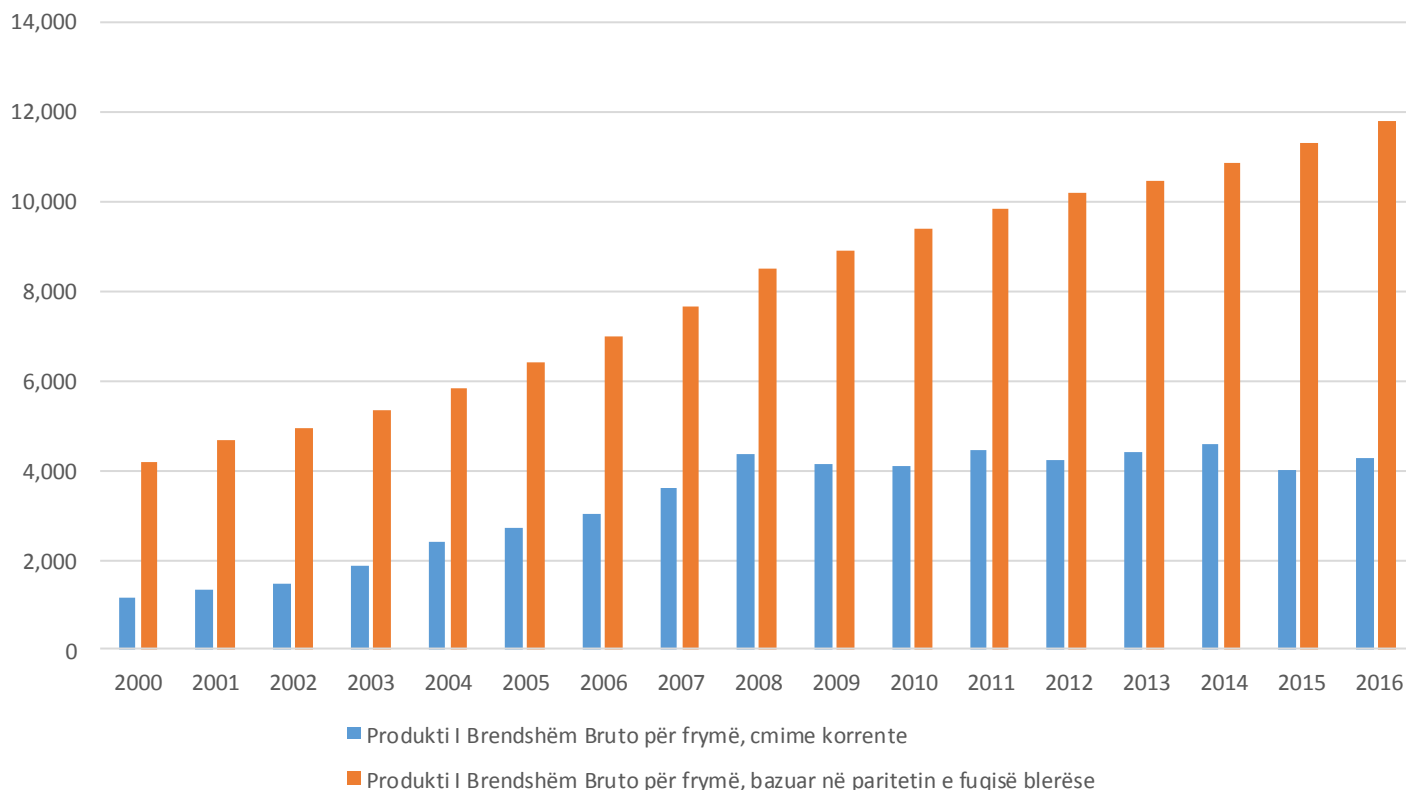
Ecuria e Rritjes Ekonomike

Burimi: IMF International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, April 2016. Pas vitit 2012 vlerësimet janë parashikime.

Pas një ecurie të rritjes mesatarisht me 6% për periudhën 2000-2008, Shqipëria ndjeu pasojat e krizës globale financiare me një nivel të rritjes ekonomike në rënje me pritshmeri për rritje nga viti 2015 e më tej. Qeveria Shqiptare (Kuadri Makro-Ekonomik Fiskal 2015-2017) dhe FMN parashikon një rritje ekonomike për 2016 në nivelin 3.4%.

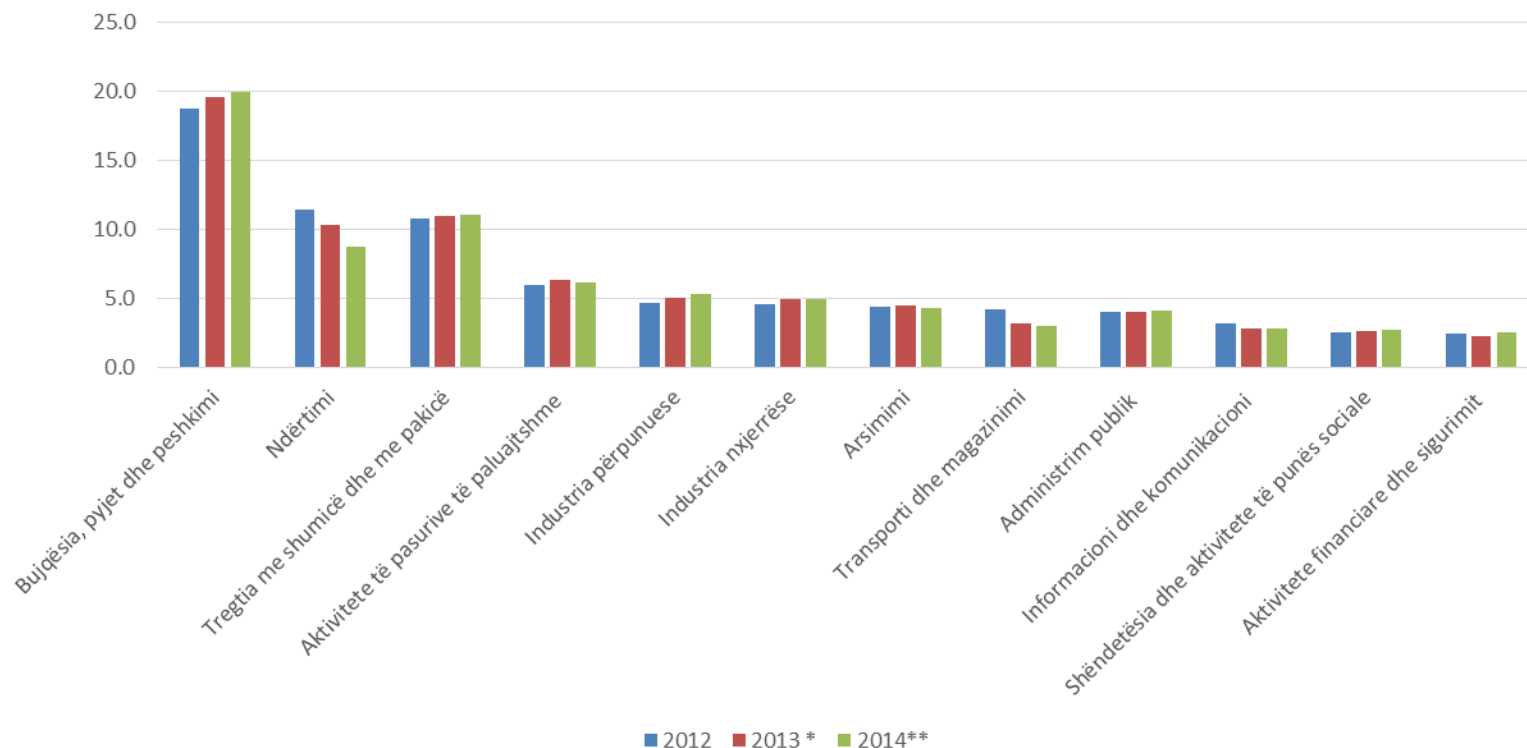
E ardhura për Frymë në Vite

Burimi: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, April 2016. Të dhënat pas 2010 janë vlerësime paraprake.

E ardhura për frymë e Shqipërisë për vitin 2016 vlerësohet në 4523 USD korrent dhe 11822 USD sipas paritetit të fuqisë blerëse (PPP).

Kontributi i Sektorëve në Rritjen Ekonomike (në %)

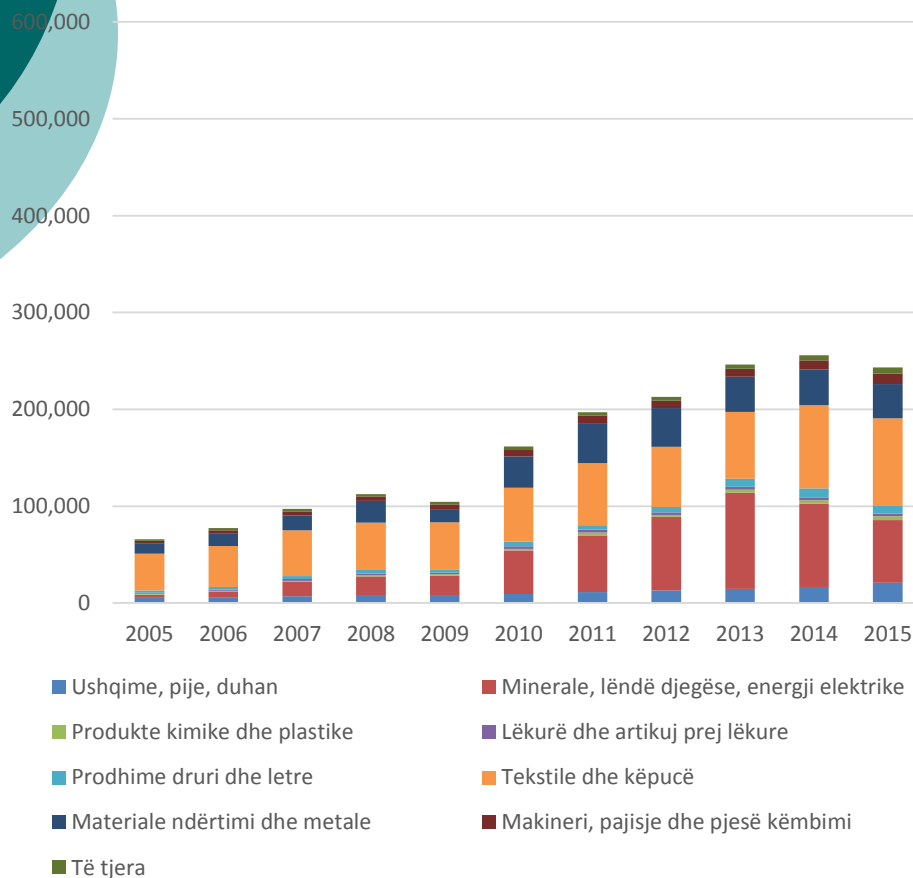
Burimi: INSTAT, 2016 Llogaritë Kombëtare Vjetore (Metoda e Prodhimit), * finale dhe ** paraprake

Ekonomia Shqiptare është një ekonomi e orientuar kryesisht nga shërbimet (me rreth 63% në total), bujqësia (me rreth 20%), ndërtimi (rreth 10%) dhe industria (me kontributin modest të industrisë nxjerrëse dhe përpunuese në rreth 5%). Sektorët në rritje të lehtë për 2014 kanë qenë bujqësia dhe tregtia.

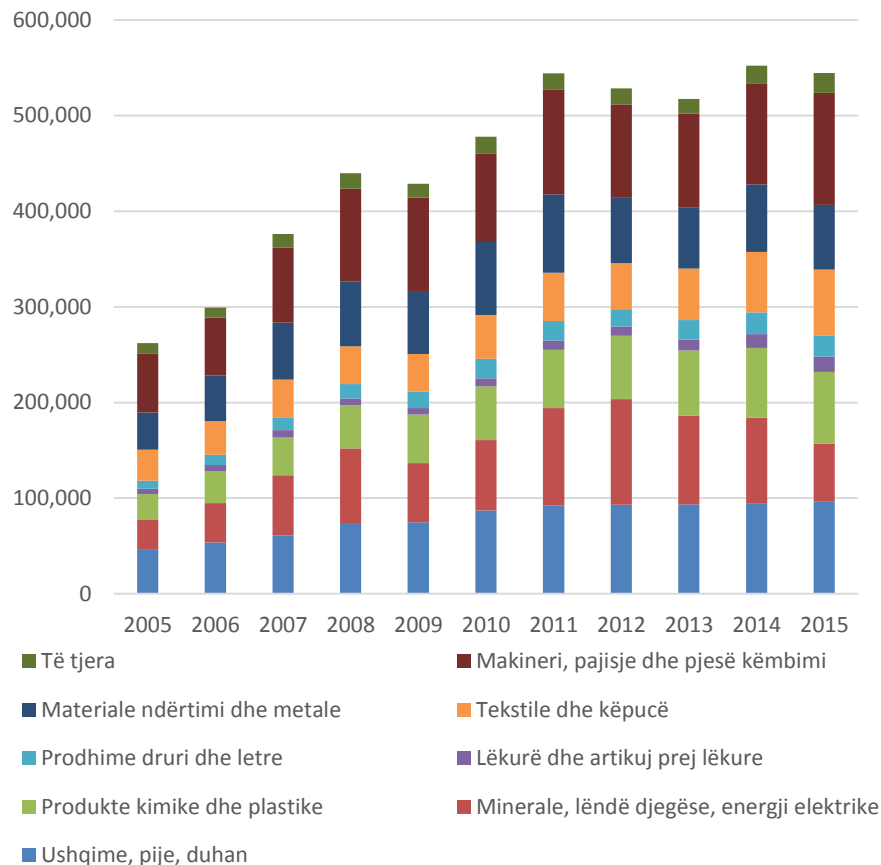
Eksportet & Importet e Shqipërisë sipas grup-mallrave në vite në million lekë

Burimi: INSTAT, Tregtia e Jashtme sipas Produkteve 1993- 2015

Eksporte

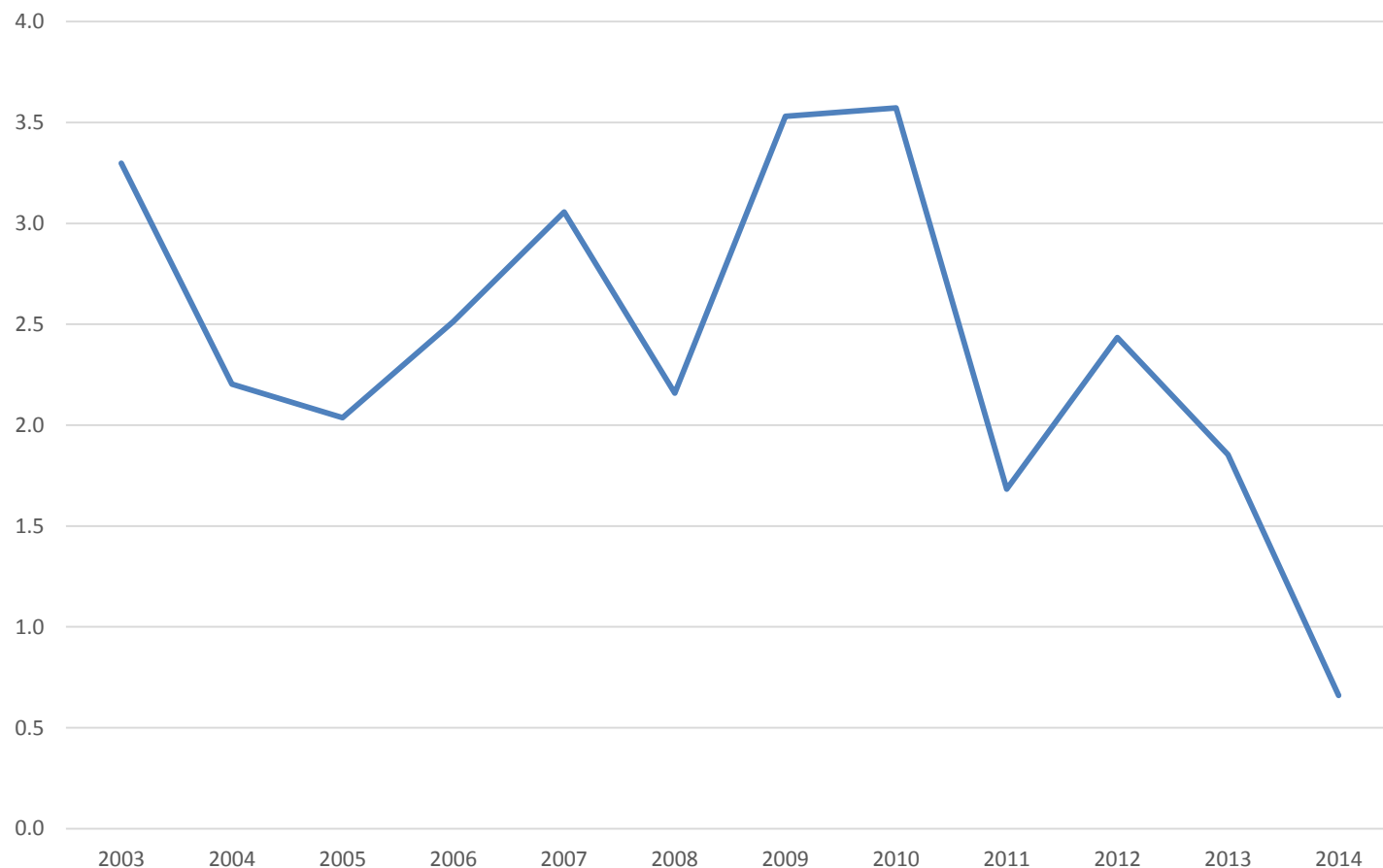

Importe

Eksportet janë të orientuara nga produktet fason dhe minerale, energji elektrike dhe lëndë djegëse. Ne importe zërin kryesor e zënë ushqimet, makineri dhe minerale e lëndë djegëse.

Ndryshimet vjetore të Indeksit të Cmimit të Konsumit

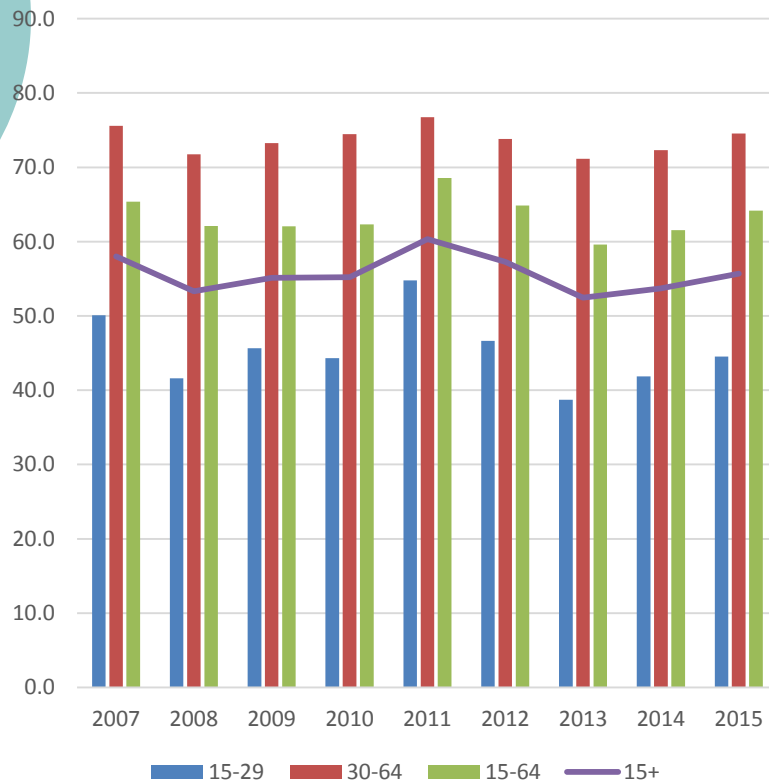

Burimi: INSTAT, Korrik 2016

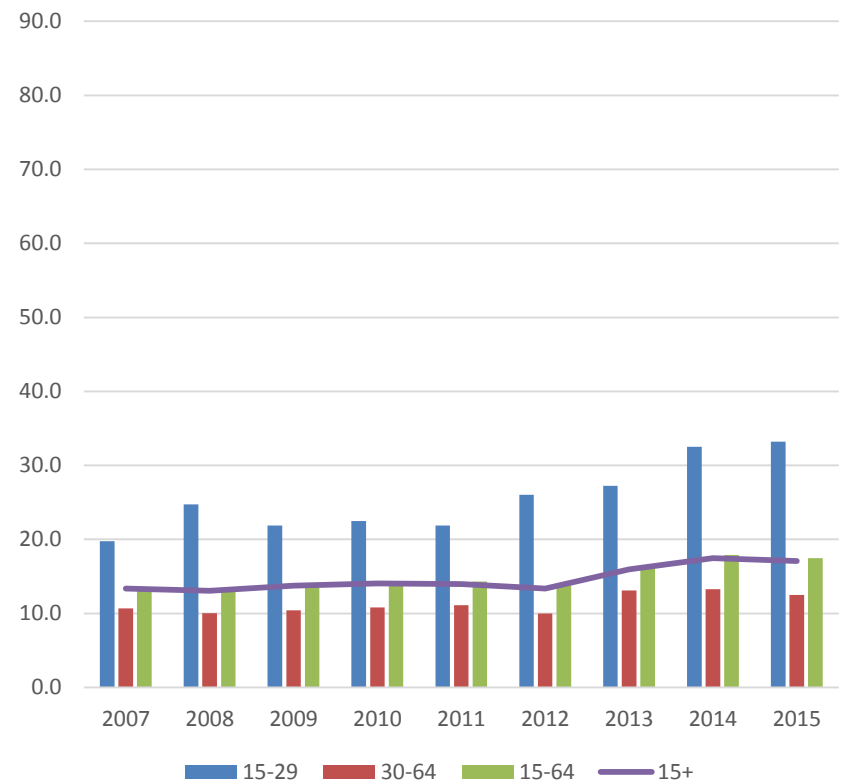
Inflacioni përgjatë viteve ka qenë i ulët dhe poshtë kufirit maksimal të politikës monetare, 4 %.

Forca e Punës sipas Grup-moshave

Shkalla e pjesëmarrjes në forcën e punës (%)

Papunësia në %

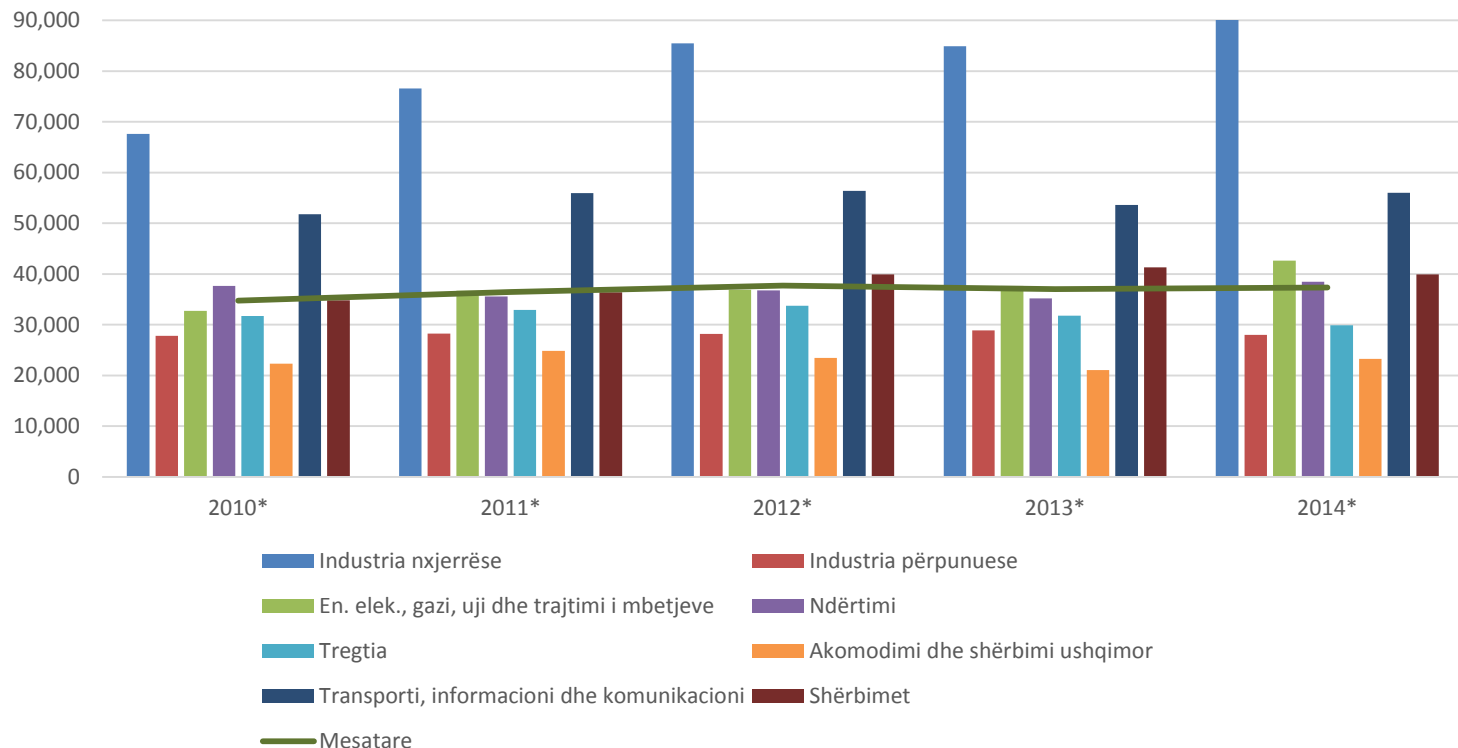

Burimi: INSTAT, Anketa e Forcës së Punës, 2007 – 2015

Papunësia tek të rinjtë ka ardhur në rritje, për 2014 - 2015 duke kaluar 30% të forcës së punës së kësaj grup moshe.

Paga Mesatare sipas Sektorëve

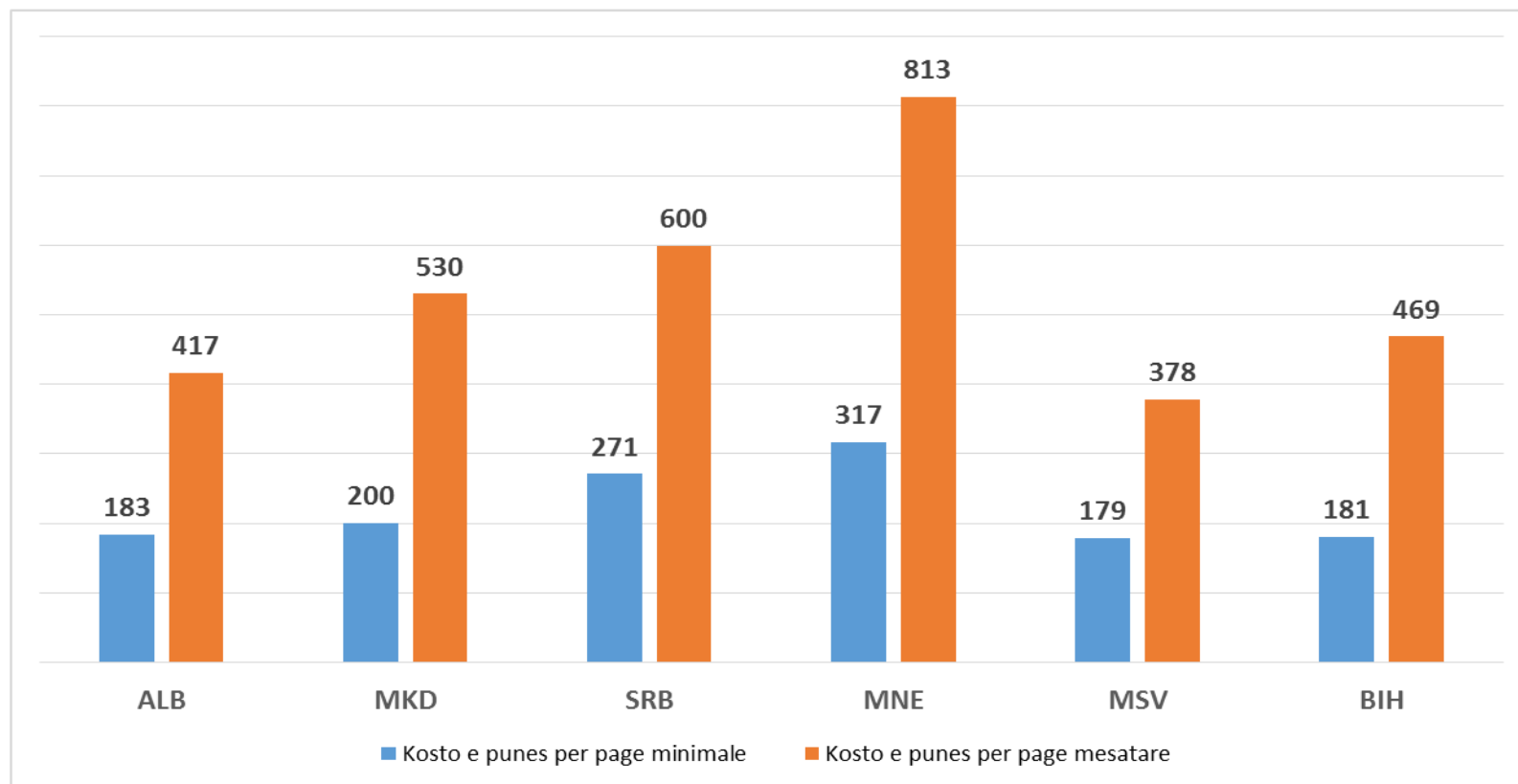
Në Lek

Burimi: INSTAT, Anketa Strukturore e Ndërmarrjeve 2010 - 2014

Sektorët me pagat më të larta janë Industria nxjerrëse dhe Transporti, Informacioni dhe Komunikimi, të vendosur dukshëm mbi mesataren e pagave.

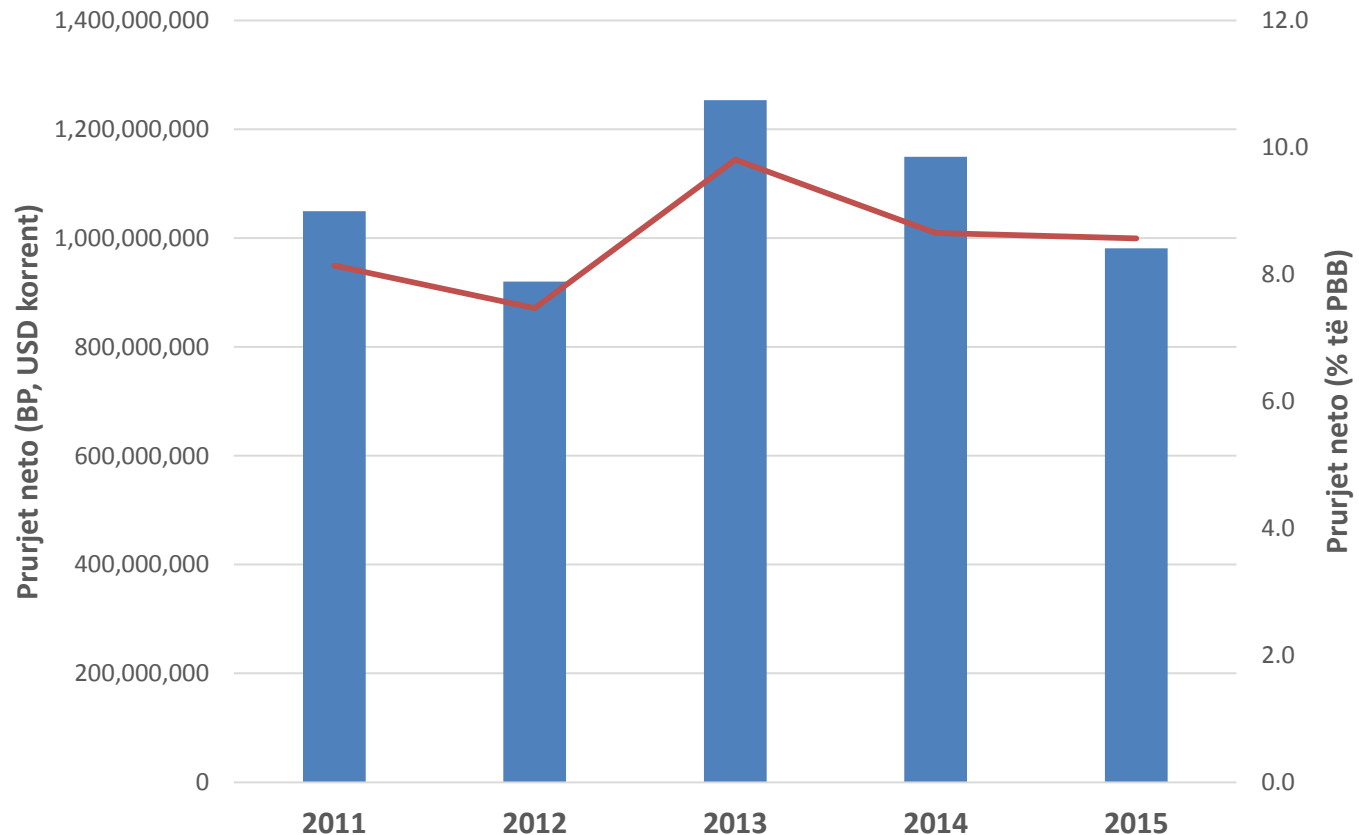
Kosto e Punës për Vendet E Ballkanit Perëndimor, 2015 (EUR)

Burimi: Zyrat Statistikore te Vendeve, per Shqiperine paga mesatare ne administraten publike për 2015.

Shqipëria renditet dukshëm poshtë vendeve të Ballkanit për koston e punës për pagën mesatare dhe e krahasueshme me vendet e tjera për koston e punës për pagën minimale.

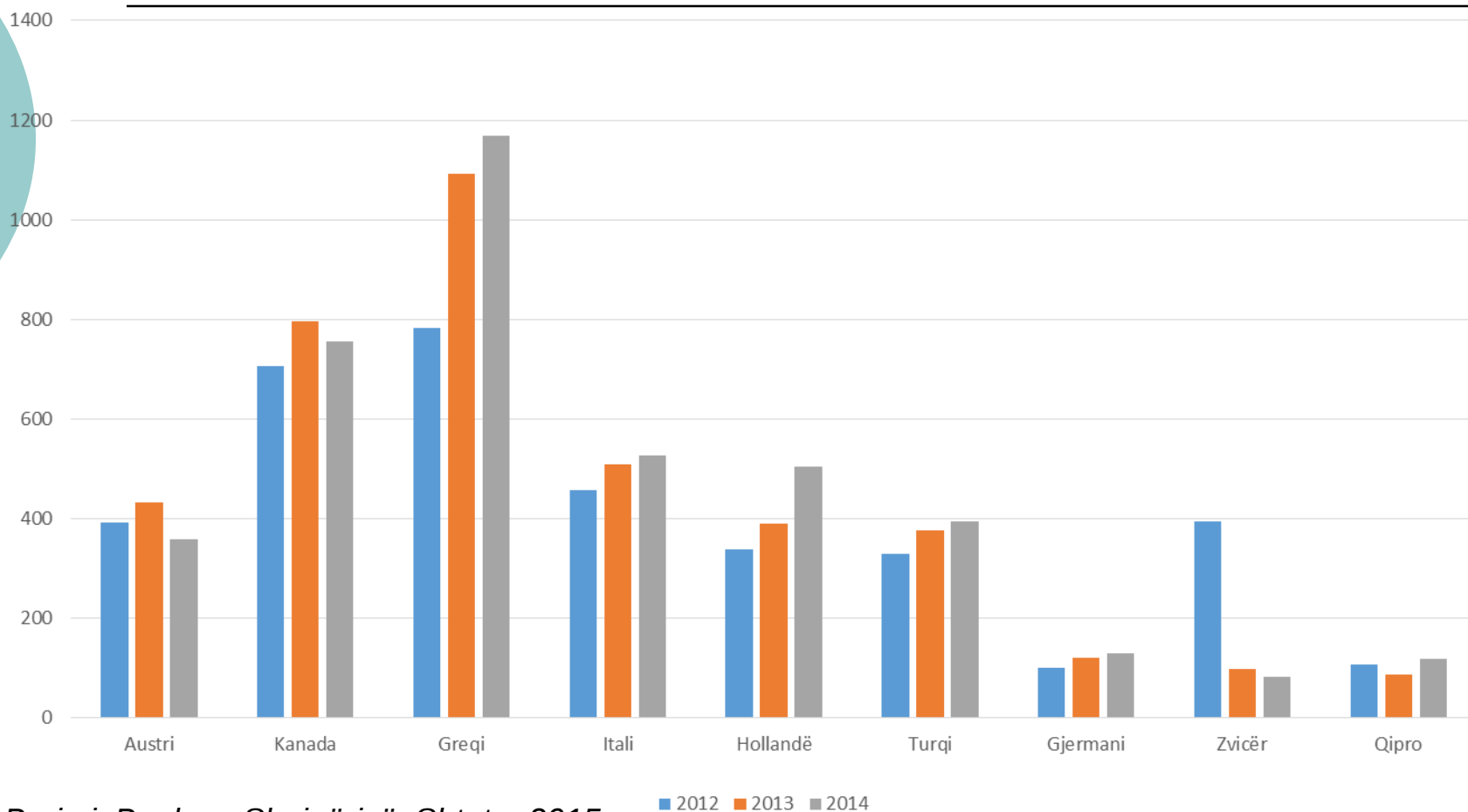
Prurjet e Investimeve të Huaja Direkte

Burimi: World Development Indicator, July 2016

Ndonëse prurjet e IHD kanë ardhur në rënie në vlerë, në kontribut ndaj GDP kanë qënë më të qëndrueshme në përgjigje edhe të impaktit të krizës globale në vendet e origjinës dhe rënies ekonomike në vend.

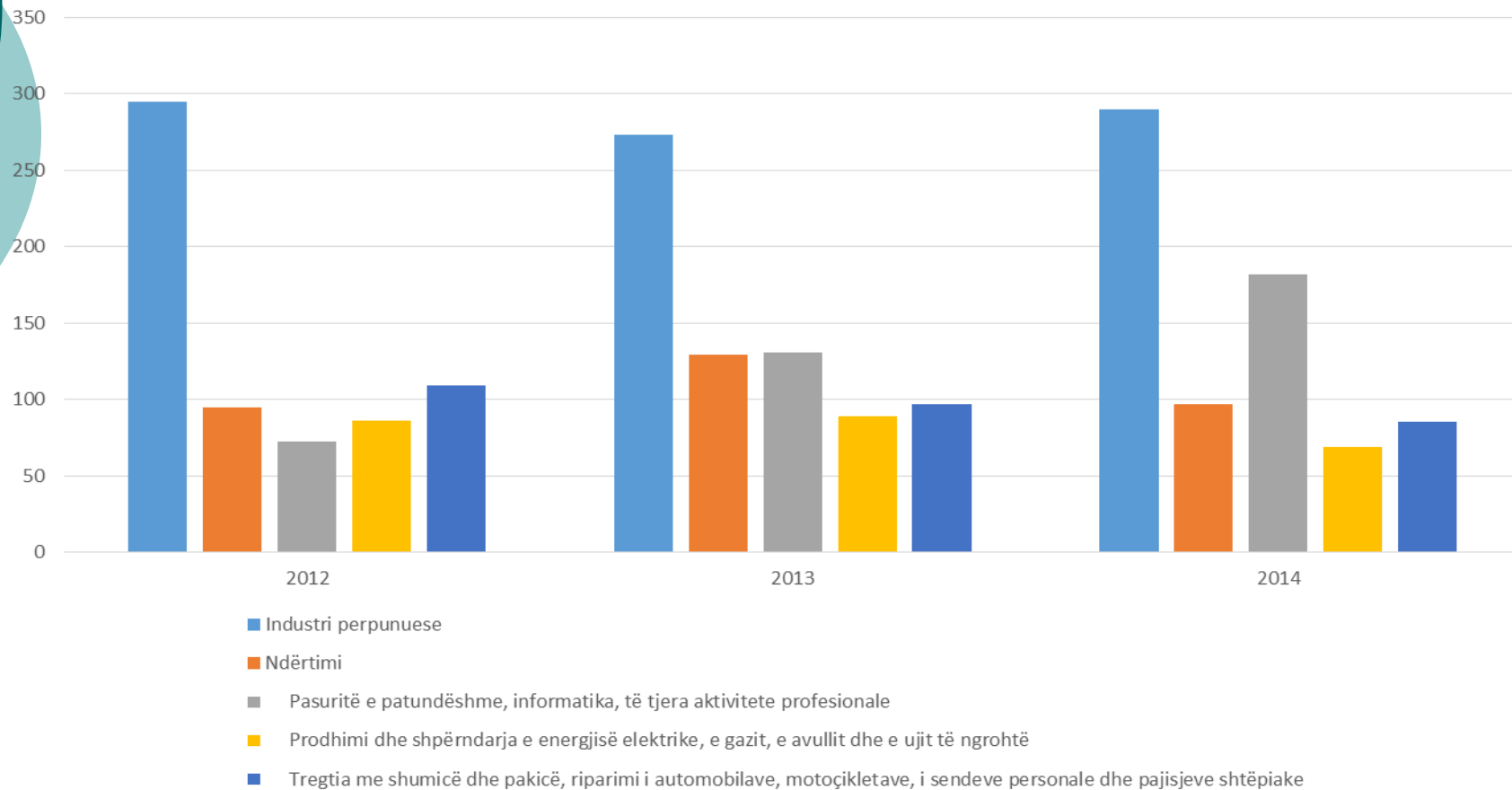
Stoku i IHD-ve sipas shteteve (milion EUR)

Burimi: Banka e Shqipërisë, Shtator 2015

Greçia, Kanada dhe Itali janë vendet kryesore të orgjinës së investimeve direkte të huaja për 2012 -2014.

Stoku i IHD-ve sipas aktivitetit ekonomik (milion EUR)

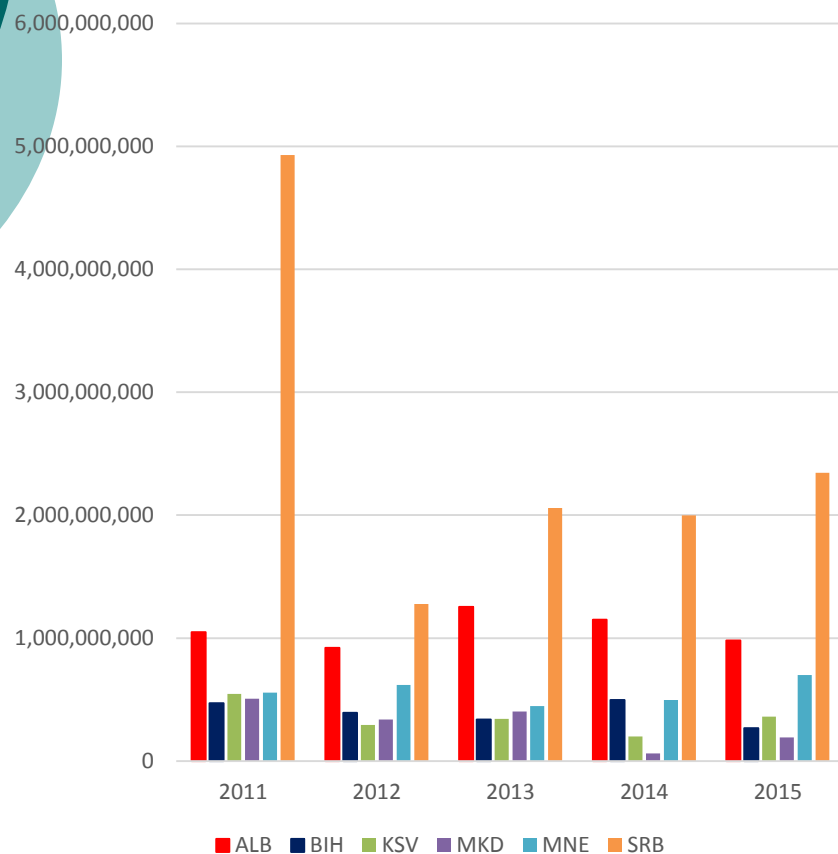

Burimi. Banka e Shqipërisë, Shtator 2015

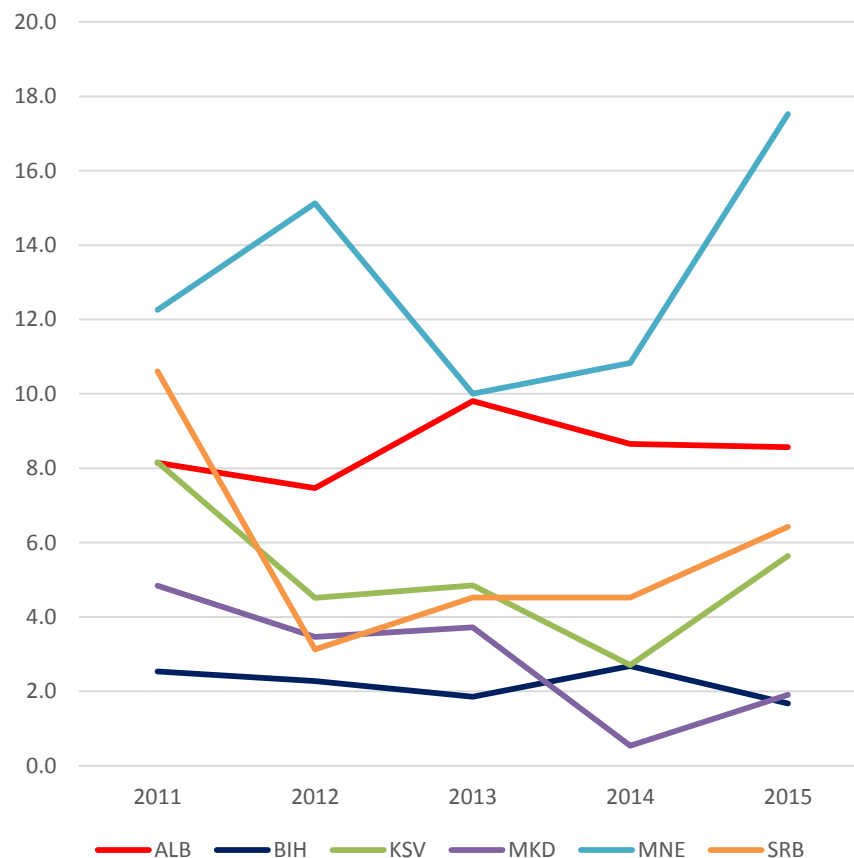
Industria mbetet sektori kryesor ku janë orientuar IHD-të, por ka edhe një rritje të investimeve në pasuri të patundshme dhe informatikë, ndërkohë që ka rënie në ndërtim si një sektor në vështirësi në vitet e fundit në vend.

Fluksi i FDI-ve në Vendet e Ballkanit

Në USD korrente

Në % ndaj PBB-së

Burimi: World Development Indicators

Shqipëria renditet e dyta në rajon si për nga vlera e investimeve të huaja në vite ashtu edhe në kontributin në produktin e brendshëm bruto.

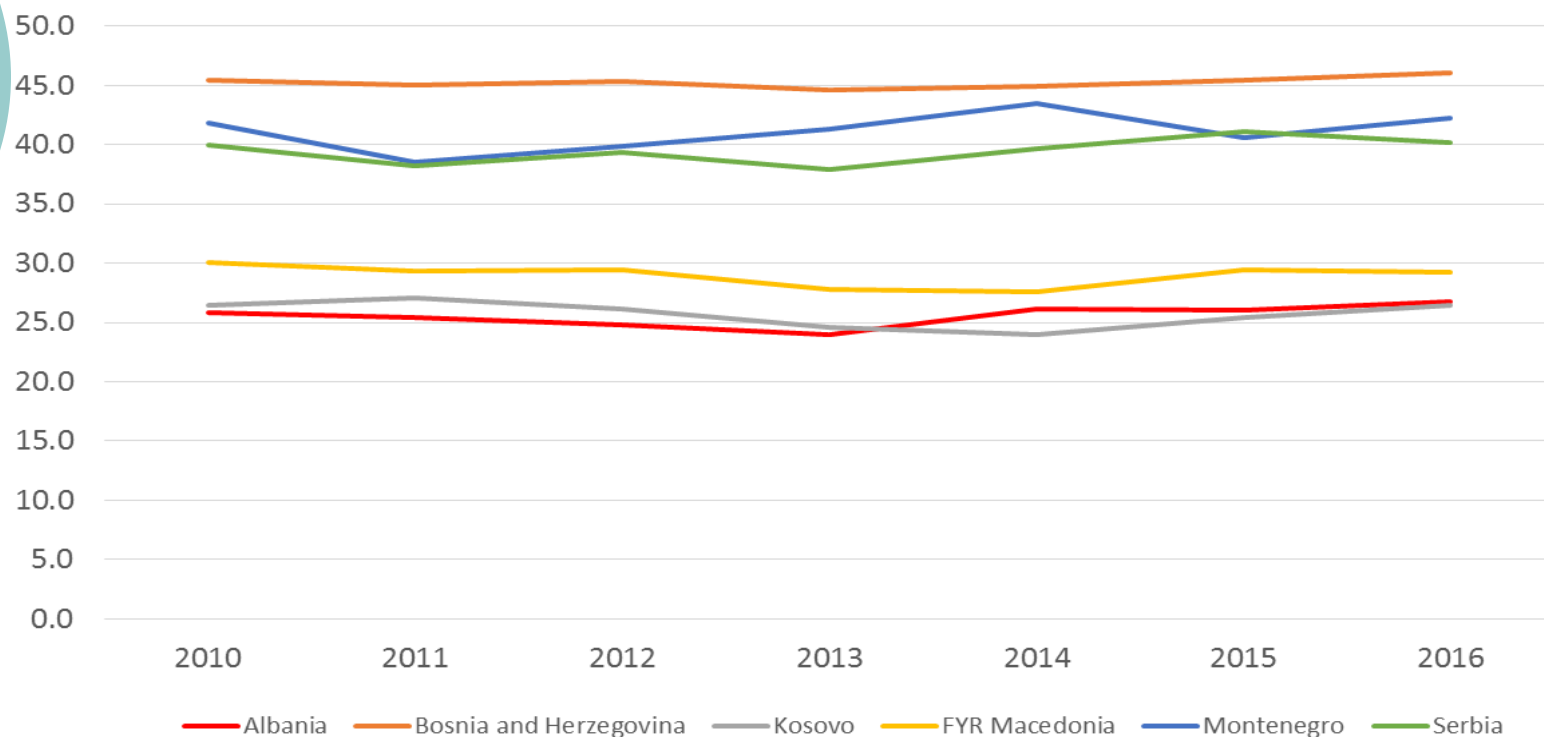
Stoku i Ndërmarrjeve dhe Profili

Aktiviteti ekonomik	Gjithsej Numer/ Perq.	Grupuar sipas numrit të të punësuarve Group by the number of employed			
		1-4	5-9	10-49	50+
Ndermarrje	112.537	101.025	5.387	4.647	1.478
		90%	5%	4%	1%
Prodhuesit e të mirave	16.989	13.273	1.603	1.562	551
	15%	13%	30%	34%	37%
Prodhuesit e shërbimeve	95.548	87.752	3.784	3.085	927
	85%	87%	70%	66%	63%

Burimi: Anketa e Ndërmarrjeve, INSTAT

Sektori privat përfaqësohet në masën dërrmuese, 99% nga biznesi i mesëm dhe i vogël, të orientuar kryesisht nga aktivitete në fushën e shërbimeve në rreth 80% të tyre.

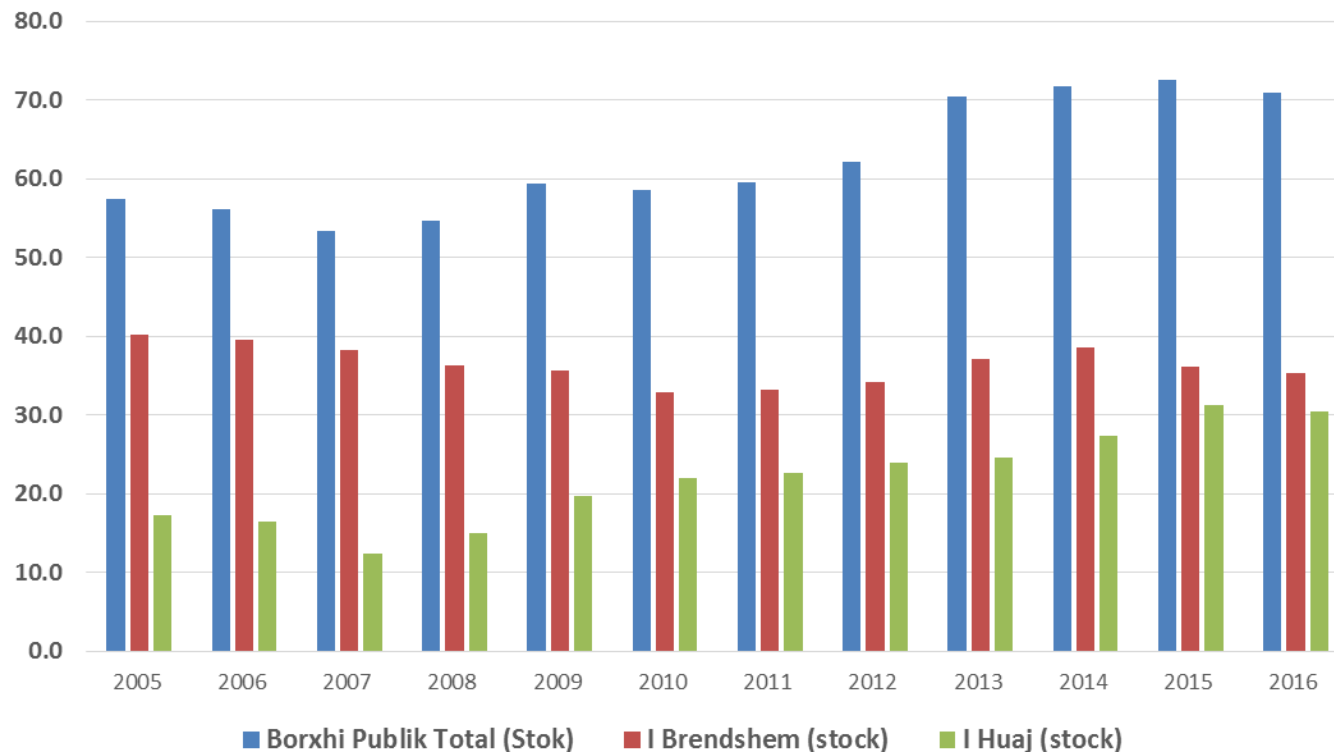
Pesha e të ardhurave buxhetore ndaj PBB-së në Vendet e Ballkanit

Burimi: IMF, World Economic Outlook, Prill 2016

Ndërkohë, Shqipëria paraqet peshën më të ulët të sektorit publik në ekonomi ndër vendet e rajonit.

Ecuria dhe Përbërja e Borxhit Publik ndaj PBB-së në vite

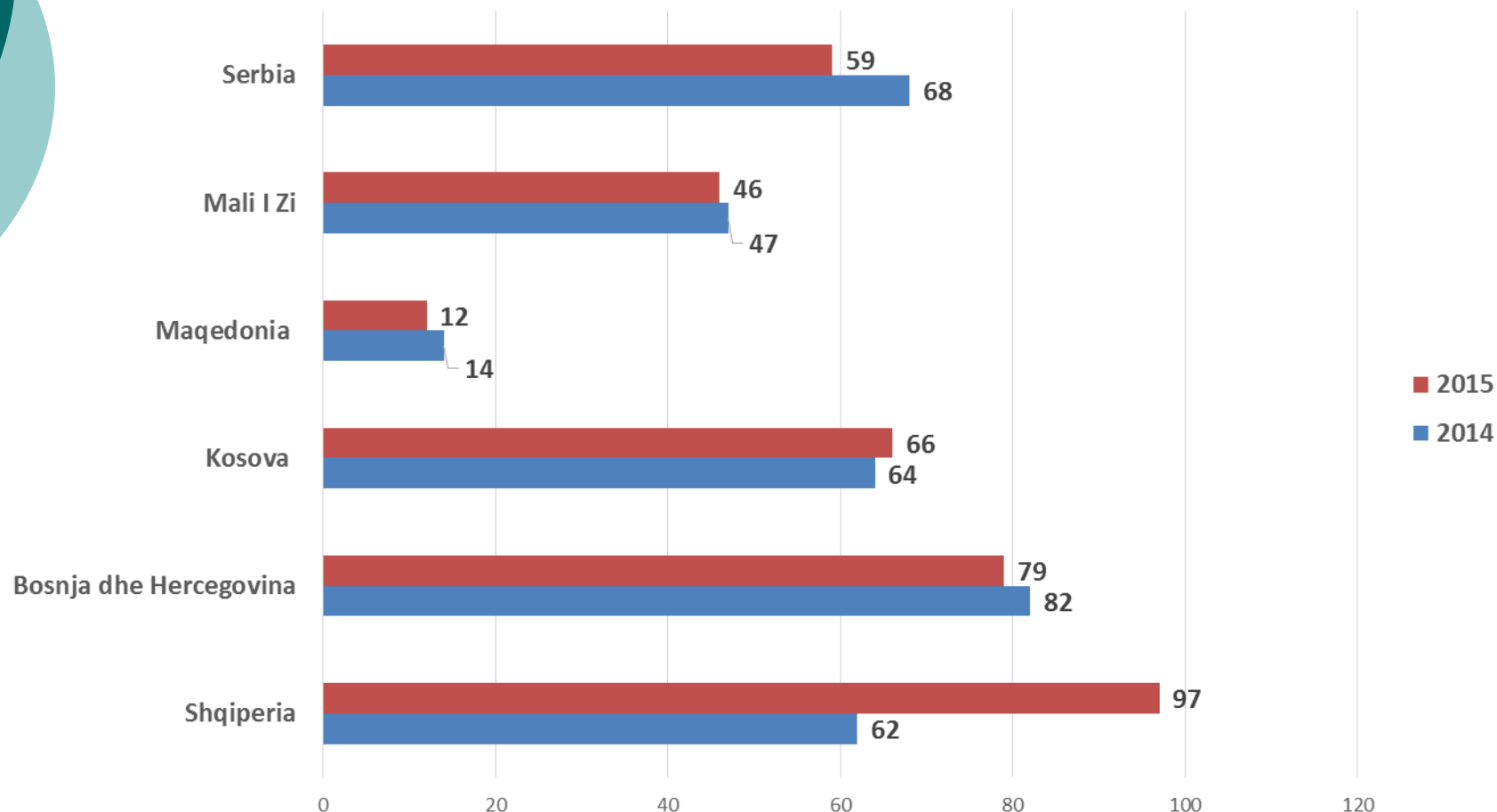
Burimi: Ministria e Financave, Kuadri Makroekonomik Fiskal, 2017 – 2019

Borxhi publik mbetet i larte dhe konsolidimi fiskal mbetet domosdoshmëri në vijim.

Taksat Kryesore

- ❑ Tatimi mbi Vleren e Shtuar - 20%
- ❑ Tatimi mbi Fitimin, Xhiro Vjetore
 - a) 0-5 milion leke ($\approx$ 36,500 EUR) – 0%
 - b) Mbi 5 milion – 8 million Leke ($\approx$ 58,400 EUR) – 5%
 - c) Mbi 8 million Leke – 15%
- ❑ Tatimi mbi Dividentin – 15%

Renditja e Vendeve të Ballkanit Perëndimor në Treguesin e Lehtësise së të Bërit Biznes

Burimi: World Bank Data

1= më të lehtë në 185 = më të vështirë

Renditja e Shqipërisë në Raportet dhe Indekset Ndërkombëtare

Indeksi/ Raporti	Organizata	2014	2015
Perceptimi i Korrupsionit	Transparency International	110 (nga 175 vende)	88 (nga 168 vende)
Liria Ekonomike	The Heritage Foundation	54 (nga 178 vende)	63 (nga 178 vende)
Doing Business	Banka Boterore	62 (nga 189 vende)	97 (nga 189 vende)
Indeksi i Konkurrueshmerise Boterore	Forumi Ekonomik Boteror	95 (nga 144 ekonomi)	97 (nga 140 ekonomi)
Vendet me te mira per te bere Biznes	Forbes Magazine	-	69 (nga 144 vende)

Indikatorët e *Doing Business*

Indikator	2014	2015
Të fillosh një Biznes	54	58
Të marrësh një Leje Ndërtimi	122	189
Të marrësh Elektricitet	159	162
Regjistrimi I Pronës	104	107
Të marrësh Kredi	36	42
Mbrotja e Investitorëve Minoritare	18	8
Të Paguash Taksat	130	142
Tregtia ndërmjet Kufijve	37	37
Zbatimi I Kontratave	96	96
Zgjidhja e Aftësisë Mospaguese	40	42

Indikatorët më problematikë për vendin vazhdojnë të jenë lejet e ndërtimit, aksesit në energji elektrike, procedurat fiskale dhe regjistrimi i pronës. Në përmirësim të ndjeshëm mbrotja e investitorëve në minorancë.

Indikatorët e Konkurrueshmërisë

Indikatori	2014-2015
Institucionet	103
Infrastruktura	90
Mjedisi Makroekonomik	122
Arsimim dhe Shëndet Parësor	62
Arsimi i Lartë dhe Trajnimet	60
Efienca e Tregut të të mirave	93
Efienca e Tregut të Punës	93
Zhvillimi i Tregjeve Financiare	114
Gadishmëria Teknologjike	91
Madhësia e Tregut	105
Sofistikimi i Biznesit	104
Inovacioni	120

Treguesit e Lirisë Ekonomike

Indikatori	2016
Të Drejtat e Pronës	86
Liria nga Korrupsioni	113
Liria Fiskale	34
Shpenzimet Qeveritare	72
Liria e Biznesit	80
Liria e Punës	128
Liria Monetare	49
Liria e Tregtisë	37
Liria e Investimeve	50
Liria Financiare	19

Korrupsioni, tregu i punës, marrja e pronësisë janë ndër fushat që shikohen si më problematike në treguesin e lirisë ekonomike, ndërsa ambjenti financiar dhe i tregtisë shikohen si favorizuese për nxitjen e ekonomisë.

Renditja e Indikatoreve sipas *Forbes* për Vendet më të Mira për Biznes

Indikatori	2015
Liria e Tregtisë	35
Liria Monetare	38
Të Drejtat e Pronësisë	114
Inovacion	118
Teknologjia	88
Burokracia	49
Mbrojtja e Investitorëve	8
Korrupsioni	99
Liria Personale	65
Barra e Taksave	109

Ambjenti ekonomik në vend vuan nga problemet e pronësisë, korrupsioni, barra e taksave dhe niveli i ulët i novacionit dhe teknologjisë.